

Системна криза міждержавних стосунків України сучасного періоду, зокрема проблеми делімітації та демаркації кордонів, застосування щодо України протиправних засобів («торговельних війн», «газових війн», організації провокацій на Кримському півострові), зумовлює перегляд відповідності дво- і багатосторонніх міжнародно-правових інструментів національним інтересам та чинному законодавству України. Звісно, без активізації діяльності держави Україна, її органів і посадових осіб прогресу не варто очікувати. Належно закріплені й визнані державні кордони підтверджують право держави (титул) на цю територію, визначають просторові межі її територіального верховенства.

Список бібліографічних посилань

1. Концепция в области безопасности границ и пограничного режима : док. мс.doc/Corr.1 от 6 дек. 2005 г. // ОБСЕ : офіц. сайт. URL: <https://www.osce.org/ru/mc/70205?download=true> (дата звернення: 26.10.2018).
2. Камінська Н. В. Європейська система місцевого і регіонального самоврядування та Україна : монографія. Київ, 2014. 414 с.
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України» : указ Президента України від 26.05.2015 № 287/2015 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> (дата звернення: 26.10.2018).
4. Про вжиття заходів для посилення рівня захисту державного кордону України: постанова Верховної Ради України від 17.06.2014 № 1329-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1329-18> (дата звернення: 26.10.2018).
5. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994. *Офіційний вісник України*. 2007. № 13. Ст. 123.

Одержано 01.11.2018

УДК 354

Вадим Анатолійович КУДІНОВ,

*кандидат фізико-математичних наук, доцент,
професор кафедри інформаційних технологій та кібернетичної безпеки
Національної академії внутрішніх справ*

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Національна поліція України (далі – НПУ) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1]. НПУ відповідно до покладених на неї завдань: а) здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; б) вживає заходів з виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; в) уживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; г) вживає заходів із забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях тощо [2].

Виконання НПУ цих складних і відповідальних завдань потребує постійного удосконалення процесів управління органами поліції усіх рівнів. Це об'єктивно вимагає забезпечення постійного і безперервного збору та опрацьовування значного обсягу необхідної інформації, швидкої її оцінки та прийняття відповідних управлінських рішень, доведення їх до виконавців та здійснення контролю за їх виконанням. Тому НПУ вживає різноманітні заходи для організації належного інформаційно-аналітичного забезпечення своєї діяльності, зокрема, впровадження ситуаційних центрів.

Вважається, що ситуаційний центр – це нова структура в органах НПУ, до завдань якого включено отримання, аналіз та обробку інформації про динаміку злочинності по всій

території України [3]. Набрав чинності 25 травня 2018 р. наказ Міністерства внутрішніх справ (далі – МВС) України від 04 квітня 2018 р. № 285 [4], який затвердив повноваження Управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві щодо організації роботи з прийому викликів та повідомлень про кримінальні та адміністративні правопорушення за номером екстреної поліцейської допомоги «102». На ці підрозділи покладено обов'язки щодо організації діяльності ситуаційних центрів (ситуаційних відділів) поліції. Крім цього, вони отримали право управління силами та засобами реагування патрульної поліції, інших підрозділів, задіяних для підтримання публічної безпеки і порядку.

Ситуаційний центр – це підрозділ зі збору, обробки та аналізу інформації про рівень, структуру і динаміку злочинності по всій Україні. Існує ситуаційний центр Національної поліції України, де проводиться тільки збір і обробка інформації, а також ситуаційні центри в місті Києві та областях, в складі яких працює і служба «102» [5].

На думку автора ситуаційні центри є подальшим розвитком системи оперативного інформування МВС України про кримінальні правопорушення та інші надзвичайні події, що сталися в Україні. Відомо, що мета функціонування цієї системи – це своєчасне, достовірне, повне та якісне інформування керівництва МВС України, інших зацікавлених міністерств та державних органів про реальний стан й динаміку оперативної обстановки в цілому в Україні та окремих її регіонах для прийняття впливових управлінських рішень на її покращання, а також постійне стеження за розслідуванням кримінальних правопорушень і реагуванням на інші надзвичайні події [6–15]. Тому вважаємо за потрібне при впровадженні ситуаційних центрів в органах НПУ враховувати позитивний досвід теорії та практики функціонування зазначеної системи оперативного інформування МВС України.

Зрозуміло, що впровадження ситуаційних центрів сьогодні відбувається в нових умовах, ніж які існували раніше (збільшення звернень громадян до поліції; створення патрульної поліції; новітні можливості сучасного програмного забезпечення, засобів обчислювальної техніки та комунікації тощо), які необхідно враховувати. Але, на жаль, необхідно також враховувати й проблеми минулих років, які залишаються актуальними сьогодні: недостатня кількість кадрів (операторів, програмістів, аналітиків), засобів обчислювальної техніки (планшетів, комп'ютерів тощо), ліцензованих програм, засобів відеоспостереження, приміщень, транспортних засобів і т.ін. Серед перспектив розвитку ситуаційних центрів – це використання систем відеоаналітики, але це потребує значних фінансових витрат [5].

Нами проаналізовано основні проблеми впровадження ситуаційних центрів в органах Національної поліції України, запропоновано при їх впровадженні враховувати позитивний досвід теорії та практики функціонування системи оперативного інформування МВС України.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
2. Про затвердження Положення про Національну поліцію : постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF> (дата звернення: 26.10.2018).
3. Поліція відкриває ситуаційні центри. *LexInform. Юридичні новини України* : сайт. URL: <https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/politsiya-vidkryvaye-sytuatsijni-tsentry/> (дата звернення: 26.10.2018).
4. Про затвердження Змін до Типового положення про управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.04.2018 № 285 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0505-18> (дата звернення: 26.10.2018).
5. Ситуационный центр Нацполиции: анализ преступности, оперативной обстановки и координация подразделений // 112.ua : сайт. URL: <https://112.ua/statji/situacionnyy-centr-naspolicii-analiz-prestupnostioperativnoy-obstanovki-i-koordinaciya-podrazdeleniy-431302.html> (дата звернення: 26.10.2018).

6. Кудінов В. А. Автоматизированный контроль качества и своевременности оперативного информирования МВД Украины. *Безпека дорожнього руху України*. 1999. № 3. С. 131–134.
7. Кудінов В. А. Шляхи удосконалення системи оперативного інформування МВС України. *Безпека дорожнього руху України*. 2003. № 3–4. С. 27–36.
8. Кудінов В. А. Аналіз проблем створення захисту конфіденційної інформації, що обробляється в системі оперативного інформування МВС України. *Защита информации*. 2003. Вып. 10. С. 60–67.
9. Кудінов В. А. Програми контролю достовірності та попередньої обробки інформації бази даних АІС «Зведення» з обліку резонансних злочинів та інших надзвичайних подій МВС України. *Реєстрація, зберігання і обробка даних*. 2005. Т. 7. № 1. С. 80–88.
10. Кудінов В. А. Аналіз динаміки оперативної обстановки в країні з використанням можливостей системи оперативного інформування МВС України. *Захист інформації*. 2006. № 1. С. 67–71.
11. Кудінов В. А. Аналіз відповідності статистичних даних про резонансні злочини системи оперативного інформування МВС України офіційним показникам стану та структури злочинності. *Вісник Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій*. 2008. Т. 6. № 3. С. 276–283.
12. Кудінов В. А. Аналіз проблеми захисту відкритої оперативної інформації про резонансні злочини та інші надзвичайні події, що обробляється в системі оперативного інформування МВС України. *Захист інформації*. 2008. № 3. С. 81–85.
13. Кудінов В. А. Порівняльний аналіз критеріїв оцінки кількості резонансних злочинів, що реєструються обласними підрозділами в системі оперативного інформування МВС України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2011. Спецвип. № 2. С. 229–236.
14. Кудінов В. А. Становлення, сучасний стан і перспективи розвитку автоматизованої системи оперативного інформування МВС України про резонансні злочини та інші надзвичайні події. *Бюлетень з обміну досвідом роботи МВС України*. 2012. № 190. С. 9–27.
15. Кудінов В. А. Аналіз оперативної обстановки можливостями автоматизованої системи оперативного інформування МВС України. *Бюлетень з обміну досвідом роботи МВС України*. 2012. № 190. С. 28–33.

Одержано 01.11.2018

УДК 347.963(477)

Андрій Васильович ЛАПКІН,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОМ РОЗУМНИХ СТРОКІВ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Дотримання розумних строків досудового розслідування та судового провадження є однією із основних засад кримінального провадження, пов'язаною із забезпеченням прав людини в кримінальному провадженні. Засада розумності строків кримінального провадження впливає із завдання швидкого розслідування і судового розгляду, що закріплене у ст. 2 КПК України, і відповідає вимогам ст. 6 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., яка гарантує, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом. Згідно з п. 3 ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, кожен має право при розгляді будь-якого пред'явленого йому обвинувачення, як мінімум, на такі гарантії на основі цілковитої рівності: (с) бути судимим без невинуватої затримки. Ці положення підтримуються і в нормах національного законодавства. Зокрема, в ч. 1 ст. 21 КПК України зазначено, що кожному гарантується право на справедливий розгляд та вирішення справи в розумні строки. У ч. 5 ст. 28 КПК України визначено, що кожен має право, щоб обвинувачення щодо нього в найкоротший строк або стало предметом судового розгляду, або щоб відповідне кримінальне провадження щодо нього було закрито.